

**REKONSTRUKTÖR- & KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIET
(REKON) I SVERIGE**

YTTRANDE
2006-12-11

Mål nr Ö 2852-06
Rotel 33

Högsta Domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

**Nordea Bank AB ./ Ann-Catherine Borgland m fl
Ang utseende av konkursförvaltare**

Rekonstruktör- & Konkursförvaltarkollegiet (REKON) i Sverige har beretts tillfälle att yttra sig i rubricerat mål.

Konkurslagen är först och främst en näringspolitiskt motiverad lagstiftning vars huvudsyfte är att tillvarata borgenärernas ekonomiska intressen när en gäldenär blivit insolvent. Borgenärskollektivet består av enskilda, företag och vissa fall myndigheter vilka alla agerar inom marknadsekonomin ramar. Det torde råda konsensus om att i vart fall de privata aktörerna skall ha största möjliga inflytande över sina angelägenheter och att inskränkningar skall bäras upp av särskilda skäl; t ex sociala, allmänna eller av skyddscharakter. Staten skall i detta sammanhang främst tillhandahålla ramar och institutioner för rättssäker och ändamålsenlig avveckling av gäldenärens verksamhet och fördelning av dennes tillgångar. Vid åtskilliga tillfällen har lagstiftaren uttryckt att konkursförvaltning är av privaträttslig natur, inslag av myndighetsutövning till trots. KL innehåller också en lång rad bestämmelser vilka syftar till att ge borgenärerna inflytande över hur konkursförvaltningen sköts. Rätt till inflytande över vem som utses till konkursförvaltare korresponderar fullständigt med detta syfte, så länge de uppställda kraven på förvaltarens lämplighet och praktiska aspekter tillgodoses. Det finns all anledning att utgå ifrån att borgenärernas preferenser för vissa förvaltare, särskilt hos återkommande borgenärer såsom banker och liknande, i första hand föranleds av tidigare goda erfarenheter av denne.

REKON är därför av uppfattningen att rätten vid utseende av konkursförvaltaren skall beakta önskemål från berörda borgenärer så långt detta är praktiskt möjligt och utifrån angivna kriterier i lagtext.

Enligt gällande rätt ankommer det på domstolen att utse konkursförvaltare i varje enskild konkurs, 7 kap 1 § konkurslagen. Såsom lagtexten är utformad innebär den en skyldighet för domstolen att endast förordna förvaltare med erforderlig kompetens. Domstolen skall innan sitt beslut inhämta synpunkter från tillsynsmyndigheten, som är skyldig att verka i samma syfte. Fram till 1988 års lagändring angavs i angivet lagrum att förvaltaren inte bara skulle ha borgenärernas utan även tillsynsmyndighetens förtroende. Slopandet av bestämmelsen innebar inte någon förändring i sak. Att förvaltaren skall omfattas av borgenärernas förtroende följer direkt av jävsreglerna (prop 1988/89:31).

Den omständigheten att tillsynsmyndigheten skall höras innan förvaltare utses innebär inte att tillsynsmyndigheten kan utöva någon vetorätt gentemot någon viss person (prop 88/89:31).

Såsom rättstillämpningen utvecklats har det i fråga om valet av konkursförvaltare på olika platser i landet uppkommit en stor divergens beträffande vilket beaktande rätten fäster vid ett av borgenär framfört önskemål. Vid det stora flertalet tingsrätter utses den konkursförvaltare som föreslås av borgenär eller gäldenär om det är möjligt med hänsyn till jävsfrågor och lämplighet etc. Systematiska undantag förekommer emellertid hos vissa tingsrätter, ofta öppet eller underförstått motiverat med antingen att i och för sig kvalificerade förvaltare inte finns upptagna på den lokala tingsrättens förvaltarlista eller att förslag från borgenär eller gäldenär typiskt sett förutsätter en latent jävsituation. I tillsynsområdet för Göteborg beaktas dylika önskemål närmast undantagsvis och endast i de fall tillsynsmyndigheten tillstyrker att den föreslagna förvaltaren utses. REKON är av den uppfattningen att domstolarna i tillsynsområdet Göteborg felaktigt inte tillåter att ge borgenärerna inflytande över förvaltarvalet, eller i vart fall tillmäter tillsynsmyndigheten en vetorätt som myndigheten inte skall ha enligt lagstiftaren. Rättstillämpningen i landet är således inte enhetlig.

Som framgår av aktbil. 1-4 och hovrättens aktbil. 1 i förevarande mål har rätten utan motivering frångått de önskemål som såväl gäldenär som borgenär framfört i fråga om valet av konkursförvaltare. Såvitt framkommit har inte heller någon kommunikation förevarit med gäldenären eller borgenären.

En konkursförvaltares grundläggande uppgift är att, så långt som möjligt, tillvarata borgenärernas intressen. I praktiken innebär detta att konkursförvaltaren, av konkursboets samtliga tillgångar och rättigheter, skall försöka få till stånd en så stor ekonomisk utdelning som möjligt för borgenären innan konkursens avslutande. Med denna grundläggande syn är de olika borgenärernas intressen identiska.

I praktiken förhåller det sig emellertid inte alltid på detta sätt. Inom borgenärs-kollektivet kan det, till följd av olika förbehåll, förmånsrätter och kvittningsanspråk m m, finnas konkurrerande ibland motstående intressen. Om dessa förhållanden saknar rätten kunskap vid tidpunkten för utseende av konkursförvaltare. Risken för att rätten, genom utseende av en angiven konkursförvaltare på förslag av en borgenär eller gäldenär, skulle gynna det ena intresset framför det andra, är minimal så länge som rätten och tillsynsmyndigheten följer de i lagtext angivna kvalifikationskraven. De stränga jävsreglerna innebär vidare att möjligheten för en förvaltare att särskilt gynna någon enskild borgenär eller grupp av borgenärer är mycket små. I allmänhet brukar förslag till förvaltare vara motiverade.

Förutom de avgöranden till vilka Nordea har hänvisat i sitt överklagande av hovrättens beslut har också Hovrätten över Skåne och Blekinge genom sitt beslut av den 21 januari 2000 (Mål nr Ö 1759-99) funnit att när valet skulle stå mellan två i och för sig lämpliga personer bör den utses som föreslagits av borgenären.

Även avseende andra närliggande uppdrag beträffande vilka rätten har bestämmanderätten över personvalet beaktas önskemål från inblandad part med befogat intresse. Så sker t ex när rätten skall utse offentlig försvarare, företagsrekonstruktör, boutredningsman och god man/förvaltare.

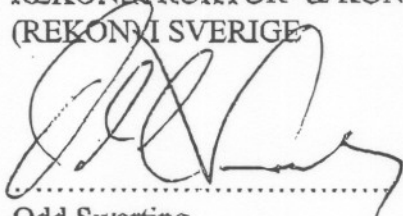
REKON anser att det saknas skäl för rätten att såsom utgångspunkt inte beakta gäldenärens och borgenärens önskemål avseende val av konkursförvaltare.

Av de personer som föreslagits i förevarande mål är i vart fall en av dem upptagen på en lista över förgodkända konkursförvaltare vid flera tingsrätter i Göteborgsområdet. Eftersom den i första hand föreslagne förvaltaren inte, såvitt kan utläsas av handlingarna, är upptagen på någon lista över godkända förvaltare, är det oklart i vad mån denne uppfyller konkurslagens kompetenskriterier. Det har därvid ålegat tingsrätten att – i den mån det inte skett tidigare – göra en prövning huruvida så var fallet. Det får därvid anses ankomma på konkurssökanden att förse tingsrätten med erforderliga underlag härför. Om det av praktiska skäl inte varit möjligt att pröva kompetensen hos den föreslagne inom ramen för det föreliggande konkursärendet – eller om denne måhända befunnits inte ha visats uppfylla kompetenskraven - har tingsrätten enligt REKON:s mening inte utan vidare kunnat förbigå borgenärens andrahandsförslag. Denne förefaller ju oemotsagt uppfylla konkurslagens kompetenskrav.

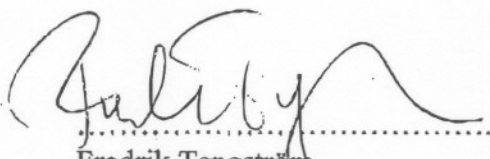
Det är av synnerligen stor vikt att rättstillämpningen i landet sker på ett likartat sätt och på samma bedömningsgrunder och principer oavsett var i landet prövningen sker. Prövningstillstånd bör därför enligt REKON:s uppfattning meddelas.

Stockholm som ovan

REKONSTRUKTÖR- & KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIET
(REKON) I SVERIGE

Odd Swarting

Fredrik Tengström